

Záležitost

opraceno na věc

L. Tím se sbírá z., již po předmetem podané
samého úřadu, bezpředmetnou

opř. Proti této věci, o níž Vám jde,
bez významu.

opř. NUC 2, 23, 10

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zameziti cemu
Z jakeho koliv znenisti znamez >

spn - co

Jei Nu'c 6, 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zaušetrí do knih

resp.

Jei-Nuic 7,23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zaušeti do ucha

ger. zafisovati

[Jei] Nuč 4, 68

/zaušeti

germ. eintragen

ve ušičce jest zaušeti, kamž se zaušeti 'obiti'
"zaušeti" neformálné 'slefice'

ger. zapsati

MORAVSKÉ
KRAJSKÉ
MUZEUM

Jei Nuč 4, 134

Zana'seti

z Amtssprache

A. Geissler NuC 2, 23, 5

Zana'seti do výřazů

sp. rafinovat do výřazů

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Je NuC 5, 168

žanáška

špr. zapisovane do výkazů

Je: Nuč 5, 168

o slepičích: žanáška

špr. žanáška, zápis

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Je: Nuč 10 169-170

Zanešiti srost do kvalifikační tabulky
z 1897-9
resp.

Geissler Nč 3, 34

[být zanesen v hromadném výřazu]

spr. zapsati

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gei Nč 5, 165

Zanešiti budovy do třísofisu
eintrageu

spr. zapsati

Gei

Nč 7, 117

zanešiti

↳ úřad zaneš vozidla do seznamu >

folie eintragen

"aby Pan Bůla úřad při síle a dobre' ukladě"

zachováti ráčil"

Jei. Nuč 10, 722

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zařadí
< uvažuje doly do postupu >

„nehod-uvotvar“ i Edyjs tvořený spávně
dění, proto zařadí

Gei-NuČ 10, 21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zapolládati se na pravdě

Je. Glti pravdy

Je. Nuč 2 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zapomněti // — i'ti

Gei Nuč 3,62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Запомнѣливъ // запомнѣливъ

Гри Нѣс^ъ 3,62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zapovědy

Sp. — i' < za fořebí'
zapovědí dříve branci zavrhovali, byť je 28.
dnes není proti z-i' námitek

[Gei.] Nulč 3, 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zapříčiniti co < chybu >
pocle verursachen

Spr. způsobiti chybu
chyba se stala pro nedostatky

Jeř. N. Č. 4, 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zařaditi
zařazený

sp. - děj' (viz Nuč 4, 68)

Jei Nuč 4, 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

50

zarázovatí

Spr - d -

Gei - NÚC 7, 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zářij

z-á léčba

resumptue

~~_____~~ - s N° 9, 174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záhada obilné vzorky >

spr. ob
kyřapice se 2

[Sei] NUC 6/103

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zasílatel

Spr. - i -

Jei Nuč 5, 755

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zatižiti / zatižovat

podle belastu

< vřídajem se zatižuje u věr >

< rozpočet je zatižen >

spr. vřídaj jde na vrub u věru

< ministerstvo bylo zatiženo částkou ... rozpočtu >

spr. na vrub min-stva bylo účtováno ...

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jeř. Nuč 10, 68

< zatižiti rozpočet ministerstva položkami >

dělnu novou by jistě >

spr. psáti, přifisovat na vrub soumu
dluhem

Jeř. Nuč 11, 148-9

Zavázany ¹Q³ <placeni>
l. plati ti.

[Gai] Nuk' 4, 133

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zavítati oho

↳ dalšíh vesprávností >

sp. co

[Gei] Nu'c 11, 124

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záviseti od čeho
Lod vité zúčastněných osob →

Spr-ua čem

Jei Nuč^v 6, 104

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zavřelo

<vrácení přeplatku jest 2-0>

Sp. zavřeno

Jei. Nič 11, 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

závislý od celého
Lod schválení >

Spr. na⁶

Jei - Nuč^c 7, 7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zbytcny'

nejsme zbytcna, zbytcny, neexistuje - cen

Jei - Nu'c 7, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zbyvatí + subst. verb.

< zbyvalo by jen sestavení seznamu >

něm. vliv

l. sestavit seznam

[Gai] NČ 6, 102

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdaniti

< zpráti, zda byla kánila pújemcem
zdaněna >

zdaněje štát

spř - zda za ni pújemce dani zaplatil

Jos. N. K., 106
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zdecimovati toho

to mne zdecimovalo

špr - z defrimovalo

Jeissler Nč 9, 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdejší dotaz

l. naš

[Gei] Nuč 6, 102

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdejší

l. 1850

Spec. Nul 2, 23, 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM
KRAJSKÝ ÚŘED
BRNO

zdesoudni' spisy
, uctivira j-ova"

apou: zdejši'

Ger. Nč 2 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zdejší' spis hierámblich i v němčie "j-ova' ustruira"
azou: zdejší'

Jei. Nul^c 2 169

"předfotopis' obluda"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zdržovati se

< po dobu své nemoci budu se zdržovati
v Liberci >

Sp. bydliti, říti, polovat

Sp. NUC 4, 69

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šhotaviti

verfertigen

успр.

[REDACTED]
Jel- Nač 10, 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zimna

To vám byla včera zimna

vlineu nemctiny

spr. To vám bylo včera zimna

[Gei] N° 10, 154

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zmíněná doba

opr. : řečena'

Jei-Nu'c 10, 87

Zmíněný druh oleji

opr. dotčený, řečený, uvedený

MOŘAVSKÉ
ZEŇSKÉ
MUZEUM
Jei-Nu'c 10, 156

v čes. kama'ne přechodné slovo Zmíniti ~~se o čem~~
výběr per Zmíniti se o čem co /

Jei-Nu'c 11, 73

smocnění' $\mathcal{E}^3$ + subst. verb.
↳ $\mathcal{E}$ promíjeu' cla >
l- inf. : promíjeti do

Gei-Nu'č 7, 69

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zue čistiť.

Zue čistiť

Spr. - - šten

Jei - Nuč 719

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zemožňovať + subst. verb.
< dodržeti listy >

sp. dodržeti listu

Jei- Nuč¹⁰, 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zueurtoati co
<výhoda>

Sp. číslo

Jei NUC 8, 38

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Luova - Composita
"jrou weēsa' "

[Gei.] NUC 2, 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Luomo teoremi'

rec'es.

[Gai] nrč 2, 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

znovupřijetí

sp. obnovene 'prijetí'

[Gei.] Nuč 2, 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Στοιχάριον

νεκρ.

[Γει.] Νύκ^ς 2, 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Guovuzri zemí

recis.

[Gei.] Nuč 2, 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rodjovideni' dotazni
etwas beantwortet
resp.

Ger. N° 7, 137

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rodfovedeti / rodfovidati co
[dotaz]

Sp. od - na^y

[Jei] Nu'c^v 6, 102

„hrubý gerun.“ etwas beantworten

Jei Nu'c 7, 40

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odpovědi k čemu
LE dotazu berní spravy > zaporne

kontaminace : odpovědi na dotaz
odpovědi co

o škůtce

Je NÚC 7, 137

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rodinný, - ost

sp. odinný, - ost

Jei Nuč^v 4, 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zodpovědný čílu
< svoje jednatelství >

spř. o - za co
z čeho

 Gei Nac¹² 4,87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zodpovídati

za eo

Spz. 0-

Jei. Nul'č 4,87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rodjovídati se z čeho, za co

sfz. 0 — se

 Jai Nul' 4, 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zpetný vstup vozidla

sp. návrat

Jei-Nuč 10, 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zpráva na čoho
Laa ministerstvo >

l. uč. roku

Jei Nuč 11, 37

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zpráva ~~o~~ ^o ~~ohledně~~ ^{záležitosti}

Sp. o té věci

[Gei] Nuč 5, 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zprostředkování

aby požádalo o z-i' doručení' odjovodi.

opr.: aby [úřad] odevzdal
dal odevzdati odjovod^v

Spec. NUC 2, 23, 16

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zprostředkování

fořádati o 2-i' domovní' odpovědi

syn. fořádati úřad, aby odevzdal odpověď
del - ati

Jeř. N. 2, 23, 56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Způsob

Zfodepsaný nemůže na tento způsob dostati
svojí povinností co předvísta >

auf diese Weise

č. 127, za těchto okolností, tento způsobem

17. 7. 1910 4, 127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zprávy

režie - co na ten zprávy, že

spis - toho zprávy, že

tal, že

[Gai] NÚC 6, 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zřejmý

Zvaha musí být zřejmá >

nemí zřejm

sfr. -a je zřejmo >
sfr. -e [gei]

Nu'c 10, 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bratel

se z-³em k <stavařici' churavosti>

opr. pro churavost

[gei] Nuč' 2, 23, 90

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zovati solo
<reditelstvi> 1aly ...

!

Jei. Nuč 3, 47

137 <zvece Vas, abyste do tri dni podal zvrubue' vysvetleni'>
<pr. vysvetlete do tri dni>

sov. Herr Vorstand werden eingeladen
ces. slovo znamena 'vice fructo'
sov. pozvati solo na schizi, na hostinu, na loch
'at zije u tri dni' bouhou!

138

Jei Nuč 3, 138

zvati slovo, aby něco učinil

↳ reditelství, aby byly bezodkladně vyrozuměny
podřízené úřady >

v čes.: zvat na zában

resp. (nazývat, ukládat, komu co
vybídnouti / vyběžeti slovo, yzvati - slovo)

einladen, mit der Einladung

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Jei-Nut 7, 167

zvati slovo, aby ^{si} přisál pro požádání
aby se dostavil & vyhledal

sfr. předvolávat slovo
rozkazovat komu
ukládat komu

Jei-Nut 8, 104

žádání co

normální se vrátím 4. řádku⁴
" ve spř. čes. l. 2. ř. : čeho

Gei-Nu^v 7, 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zádati' ohledně ceho

sp. o co

[Gai] NÚČ 5, 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Žádání za co
↳ za sdělení >

Sp. o. co

Jei. NÚč 2, 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Řádny!

< tyto paragrafy vedávají zaměstnanci řádného
právního národa >

řyt. řádný

Jar. Nůč 10, 21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Žádost ohledně diet

Spis. o diety

[Gai] Nuč 4, 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

že m. aly

priznávat co s rozlozem
nařízující, že je dlužno směrnice
se písemně říditi.

sp. aly

Gei Nač 7, 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Žofieřův Zámeček

sp. Žofie

podle Statist. Lex

Jar. Nič 4, 26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gintl

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plátce

Zab. navrhl obnovit toto staré slovo in. plátitel Zahler
novější právníci ho vyhradili a již dosti dlouho užívají
křesťanů o to má AP. V. Šembera i v přehl. Obec. zář. 1862
občan. (1862) užívá za Zahler plátce

Justl NR 3, 92

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

G17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

G17

jeden ve funkci subř.

podobně něm. zicer, man "stráti' v obyčejné' uluvě i v fismě"

< To by jeden uvičel, sfi. ~~ničdo~~ // člověče >
// kdo by to řekl?

< Čert by jednoho vzal, sfi. člověča >

< Za peníze jeden všechno dostane, sfi. člověče // za peníze všechno se
dostane >

Ju., NR 1, 7/7, 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden v adj. funkci neurčitost

< Wilson uhlavil s jedním redaktorem jednoho anglického
časopisu >

zřejmě [redacted] Gu. NR 1, 17, 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden z² germ.

< X. byl jeden z nejvýtečnějších herců >

Ju NR 1, 17, 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fricházeťi germ. fochle vorkommen

< Ta neb ona rostlina tam neb onde fricháze' >
"objevuje fricháziva něco, es se může folborati, choditi"
sfr. bylina se vyzdružuje // vyzdružá se // narůžá se // roste // foborova'
předu // objevuje se // lze ji fozorovati // ... viděti

Gm., NR 1, 17, 152-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

GOLL, J.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Důsledek

vnašime toto slovo na místo, kde odedávna máme zřetelna' a
dobra' slova jina'

[Nastudiu-li se, následek je ryba; ale formulu i to bude důsledek >

[Když nejím, bude důsledek - hlad >

"vyšší sloh"

slovo z log. vařovčovi; soud zalkatapi' se na fiedchozi'm soude'

Jinec

J. Goll, NR 1, 17, 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nezměrný u. nesměrný
v pohledběckém označení: <S změrným žalem> asi podle uneměrných
"v zvláštním životě tak mělo neměrné"

~~cf. změrný J. F. N. 2, 116, 177 (K. Čapek)~~
J. Goll, NR 1, 17, 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oproti-3

„nem' nic“

„nikdy se ... tak neřábalo ani nemělo“

v lidu neví

užívají lidé, kteří rádi volají „vyrobou“ čistě

< o. vašemu programu stojí váš program >

J. Goll NR 1, 17, 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

víci čemu

slastně v oči

naši předkové: víci je tam, Edle bla ^u říci o zivých osobách
<víci víci bonu pravdu > <řádnosti víci nepřibeli >
nyu o nezivých předcích, jezé starý a dušim lid. ma' předl.
nezfr. <víci řádnosti bezřádní > <chou se meli ozvati >

J. Goll, NR 1, 77, 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Graw.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

daně prostý' odbor kulturní

Sp. vzdavcný', daně upodrobny'

Jan. N. 2, 23, 41

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Aluano + inf.

↳ požadovati ^{mimoriadně} svezkou částku

spr. budiz požadována mimoriadně zve-
šená částka >

Gran. Nuč 2, 23, 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

maloprodej uměleckých sladidel

opr. uměla' sladidla v drobném
prodeji

Gran. N.Č. 2, '23, 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malý prodej

sp. drobný prodej

Jan. Nůč 2, 23, 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

užší předpis domovní daně

spis. nepřetržitý
číslo

Gran. N.č. 2, 23, 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

shora jmenovaný

spr. přímou jmenovat - N. N.

Jean. NÚC 2, 23, 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

světiti
v1
caitbu

gr. Zmeušiti

Grav. N° 2, 23, 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

udělovati soum svolení

opr. : svolovati soum

Gran. NÚC 2, 23, 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzhledem § 3

< u'z'elnu předjisu domovní' dane >

spr. pro nepřetržitý' předjís domovní' dane
uvaly' s

Gran. NÚČ 2, 23, 41

< povolití vzhledem § polehčujícím okolnostem
upuštěm' od břevního řízení >

spr. nepřetržití' od břevního řízení
polehčivě § polehčujícím okolnostem >
t. 42

MORAVSKÉ
ZELENSKÉ
MUZEUM

vztahovati se

↳ napoje, na něž se paušalovaná daň z obrátu
vztahuje bezúspěšně

pro ... , z nichž se platí >

Gran. N.č. 2, 23, 41

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gregor, A.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jevy
Afisy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Aluk. m. gen.

Jo ale, leč
Z nepřítuň! do závodu cizinců, vytrž
je domácí lidi

Gregor Ullrich 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Alkus. cca inf.
kou.

↳ Galvaný pravil & byti uoikua
↳ Jeroným kumín je následovatí Emil
Origenovýla

Jegor kelut² 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Okuz. pruvod. okolnosti!

↳ tatneš, hlavu obnaženou, vedl uamiku >
galicizmus

Jacqoy Ular² 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Chtě po více bohatěji rozvíketi přivlastku

chyb.:

< Nepoušel jsem na fírd svátek daný slib >
< Vrátil se z deštěm poraženého výletu >

Gregor Velus 2 268

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-e- chybiť

s všemi spr. se

sbral spr. se-

v snahách spr. ve snahách

z šesti vše šestě

vbral spr. vbral

Gregor Kulic 2243

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

otevrat spr. cti-
odejet spr. odjet
rozpětí spr. rozpětí

spr. [e S]

Gregor Luluv 2 43

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. zápor.

udržel se víceméně

u jmen hromadných u. látkových (gen. partitivní)

↳ nemá peníze, masa

* u slov výřeu. abstraktních

↳ nemá o nicem potuchy

pod divákem (anim)

↳ nemá ani šoutra rozumu

v zápor. větách křesťanských

↳ nemá peníze

Jiřina Kulová 260

Ložeminy

„vznikly podle cizích německých vzorů, s tím se
více a více a nabývají povahy domovního
dřeva i ve spis g-e, zejména odbočující.“

hluboké, rudomasté, nadvýřobá,
národně podstatné aj.

Jiří Tulaš 296

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Subst. verb.

"V nové době se vzmařa' proti podst. jm. složeným
[spr. složeným] odpor, ale neprávem. Je
to výraz správně a dobře, je třeba dbát
se splněním důvodů na to, aby se jich ne
hromadilo ve větě nepřehledně."

Gregor Ullrich 274

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
náhradou za podst. jm. sluh se navrhuje
zřetelně nová slova, jako léčba, výživa,
výuka // výučba +, 275

Zengua fidele.

< Před a po hodině ma' lybi dozor uq chodbač. >
epi. před hodinou a po hodině
fo u'

Gregor Kulov² 268

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-elui'

"dáva' e písknost - álui' 7

individuálui'

speciálui'

originálui'

} sp. - álui'

Gregor Ullus² 93

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-šl' // -všl'

řivodni, sloužící, zemřevší

teprve na zač. 19. stol., napodobení rusk

dosledky u A. Karda, P. J. Toučka
vážly u nás již před domobrodci

Frigoř Ullar 2 90

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-belny'

podle - bilis

viditelny', hoptelny'

Gregor Wilner² 306

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jednotl.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

a síce

sp. a to

Gregor Uelav² 275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ale

"zpravidla na prvním místě"

<žádal ho o pomoc, on ale odmítl >

spr- ale on odmítl

Gregor Beluš² 275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aebo

„pod olivem bdi' velavy“ v rozlučovací obáze

↳ ketroufal si ani věřít, zda sui aebo
bdi' (Vrba) > m. č. i

Jegor ular 2277

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Amiž

nespr. na začátku souvětí "

[Amiž byh chbel někdo poučovati,
přece hrdin]

spr. ac' nocki

Gregor Ulmer 2276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aniž by

"jen když, má-li odpověď opravdu smysl
podmíněčný"

nespr. Odešel, aniž by šel pro

spr. by

Gregor Valus 2 276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

autogaráž, autoreferát
"moderní muševiny"
autodilek, - doprava, - učebn., - obř. z "Trojemi letes."
Gregor Ullus 188 spis. jaz. se vylučba

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

automa jitel
"reces." 4

Gregorčekus² 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

autooprava

- dílna, - doprava, - učebnice, - oběd
"tvorou učes." + 96

Gregor Julius 2 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

během ůcho

"spr. je ve výku: "postupem" "

"vypadáje děj s průběhem děje jiného a zároveň
vůbec spojitost mezi oběma ději"

↳ b. nemoci = v průběhu nemoci zřetelně
b. v. v. z. ch. d. l.

nespr. "v ohraničeném úseku dějovém, při určité
časové měře, tedy určitě před. za 2

↳ Byl tu dvakrát během roku, spr. za rok
↳ Během prázdnin se oženil u. o prázdninách

↳ Během roku se mnoho změnilo // za rok

Gregor Ullrich 2 164

bezpočet 'velice' množství

m. počet. četnosti bezpočet (podle počet)
zamítáno jako nespr.

4

[REDACTED]

Pragor kelus 2 262

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bílá's

slang. ^{v/c 100} Císařka
= bílá káva se smetanou

Gregor Ullrich² 305

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bráti pravdu
// lid

Gregor Ulmer² 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byť^v + 1., 2. os. sg.

< byť jsem to uveděl, mohl jsem to for-
dit >

sp. ačkoliv

Gregor Ullas 2 276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byť by

< byť by to byla pravda >

je. byť to bylo pravda

Gregor Velew² 276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byli

< byl to předseda, který vstoupil první do sálu >

Galicianus

m. první vstoupil do sálu předseda

Gregor Ulew² 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti $\in \mathbb{Z}^3$

$\angle$ byt je s proužimostí chyb.

spr. lze možno
proužimostí

$\times$ $\angle$ byt je s obvodami spr.

Gregor Uelud² ~~347~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti s to to učiniti

kontaminace:

nejsem s to, aby to učinil,
nejsem schopen to učiniti

Gregor Uher² 243-4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co = jako
"zastar."

↳ Vrátil se z vojny co legiátar >

Jugos kelw² 256

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co je to za člověk(a)

|| jasný je to člověk

"nem' síce podle věci, ale vyjdeš se spíše
v řeči lid. ~~veš. spis.~~"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čili:

= neboli

"jinak byla pravděm v básních větech
"rozlučovací"

< spoutý lid čili vařod >

Gregor Velut 276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

číslo

v. Tv
číslo, spr - sk

Gregor Velar 2 220

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čitelny' < v'it' co lze pozorovati
pozdeji co lze čísti' č. písmo

Gregor Velus 2 106

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dat. knižet obava in

sp. rozplyt obavy

Gregor Velus 2 273

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dávati křísti

< víra dáva' křísti radějicu >

galicisimus

faire

Gregor Ulmer 2 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dělničin

bez pozru.

Fragek 11111² 88

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

de² souhlas

① v ně^v souhlas s čim[>] = podle
vedle

< Láci kreslí de modelu >

stc. 'pro' de Boha

už se ① neposlada' za chybu

ale "nemělo by se zapomínati na předl. podle⁴

jeu ve výřci adverb. při. nástrojově

jednaku (po) de zářou

X řidič se zářou

chyt (po) de zářou

Gregor Ulmer² 264

de² ve výř. míst.

{ Jeli de Ryna } spr. podle²

Gregor Kulov² 264

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Alurus tave jiti
rusisauus

Gregor Velus² 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dobrozdání Gutachten
m. dobré zdání

Gregor Kulow² 105

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dobývání kudy, pářky

X město, vítězství

Gregor ul. 2 261

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dociliti germ. erzielten
m. dosahnuti

Gregor Ulas² 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dosáhnout co

11 velkých úspěchů

Gregor Ulmer² 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Arhdy (= vnohdy)
Gregor Kulov² 307

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

držeti se zpátky geru.
sich zurückhalten

m. chovati se zdrženlivě, chladně

J. Gregor 2 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

děsledek

v děsledek²

nám. infolpdersen

spr. tam, kde je o skutečné děsledek číslo⁴

Učinil to v d-u sulowry

pro následky nebo fyzické vyjadřujeme se jinak

Uvidí následkem úrazu po úrazu

U děsledek nepřetržitě / počasi se vyčleť
nelonal spr. pro⁴

268
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sedrovat
z uen.

podporovat

Gregor Ulus² 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fechtovat

2 křem. 'bojovat'

Gregor Uelav 2 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fortel

z učen. výhoda, úkol

Gregor Ulmer² 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hájiťi hranic // naší stranu

Gregor Kulov² 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

havič

z něm.

Gregor Ulus² 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hlouos // l-
Gregor Velus² 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hluboké
vrato na antost

Gregor Kulov² 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hmoždík lid.
spr. m-

podle hmoždík

Gregor Uelav 2 290

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kněžství

lid. v. měšť. měřer

Jiří Uhlář 259

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hovorit se
klobit se fice co

spr. o cem
pro co

Gregor Lular² 165

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brozinky // H - < Posne
Gregor Velus 2 59

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden ve výše: člověk
↳ to by jeden z kuře vyběhl
spr. člověk

Gregor Ulmer 2 256

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden

"chybně tam, kde bývá něco, co se obvykle rozeví
jaro jedno"
Jeden kus se prodává po dvou korunách

Gregor Uelav² 256

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jedna' se o to
spr. běží o to

Jagor lecler² 238

jedna' se o pravdu
chyb. m. běží, jde o pravdu
t. 266

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeji'

od jeji' otce, s jeji' bratry
"novota nemistna"

mu. jeji' le
jeji' mu

Gregor Ullrich 2

187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ppk
nesl. nepravem
Gregor Ular 2 184

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jich práce
zbyt. arch. m. jejich (výjimka jich samých)

Gregor Ulmer² 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čardopádě

germ. jeden falls

m. zcela jisté, nepochybě, najisto

Juzor Ulus² 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

knecht

z věv. 'dráb, prostý voják'

Jiří Helwig² 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

knihy, 2. pl. knih
spr. knih

Gregor Kulow² 164

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

leden²

"poseden' tobou ualy'ba' nepraveu ... v'znamu p'radl.
O, zejmu. v novinãí. ulave"

< zpravy S. Haběša >

Gregor Kulov² 267

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kořovat

z uen.

chutnat

Jägerkular² 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kůžed
spr. eu-

Gregor Kulav² 157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

květi³

spr. jen o osobách

< Udělala to s vůlí tobe >

ničeli < Vzal si ženu s vůlí ženě žij >

spr. pro peníze

Gregor Luluv² 267-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lečba

zbyl. m. lečen!

Gregor Velus² 275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lílu prosty' 'bez lílu'

rečes-⁷

Gregor Luluw 294

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malomesto

vzato za milost

Gregor Uelav² 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Mám už tebe

kontaminace: mám jen tebe
nemám už tebe

„chyb.“⁴

Gregor Urban² 244

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Martini

masen, sp. - sten

Gregor Kulov 220

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

muž

spr. s ad.

nespr. s gen. matenim s brat
< muža rodičů nebž ušdo na vabě >
spr. rodič

Gregor Jelov² 265

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mláti

stare: iny. měř
nové: měř

Gregory Mlhu² 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Wraarodraj
vlt. v. v. Wolkenkratzer

Gregor Ulmer² 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mrazit

mrazen X mražená káva

Gregor Ullas² 219

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

musit + inf.

"velká pravděpodobnost"

[to musí být hodiny, olově.]

9/77

Gregor Kalas² 272

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mýsliti

podle PČP l. = it'

Jiřího Lelka 2 220

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nadvýroba
vzato na milost

Gregor Kulus² 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

najist, suist, vyjist
najezen

spr. - den

Gregor Kilius² 231.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nalézáti se germ. sich befinden
u. byti, stati; vyšetřovati se
<knihovna se nalézá v prvním poschodí>

Gregor Uelaw² 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

namíste^v (ušto)

<u. dořim pošal telegram. > nespr.

Spr. ušto²

Gregor Velus² 265

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

namísto v lid. učebn. spis.: učebn.
(U. obce fúřla učebn.)
Gregor Učbn 2 265

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vápnový

práv. kdo si čim' uroč' na co' - sr. vápnový
'co je vápnový' (u Kou.)

vlivem auffallend

[vápnový se o více starají] >
[u-y způsob vystupování] >

Gregor Uelens² 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

národnostní podání
vzato na milost

Gregor Velus² 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

následkem²

spr. "vyjadřuje-li důvěrný následek"
<Ztratil zápas n. zranění>

"jde-li o fraciinu, vyjadřujeme & jinak"

<nemohl pracovat n. bleku> = pro blud
<n. neopatrnosti ztratil jmení> = & neopatrnosti

Gregor Hutov² 267

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat X dat

↓
povúct, dopustit, učinit se své vůle >

nebránit, stájet, dovolit >

nechal jsem si sít sádky > spr. dal
nechal si ruce > kladl si

X nechal se obehrat } spr.
nechal se zarišit }

Jugoslavie² 272-3
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat poždávovat paní
sfr. poždávovat

Gregor Mlár² 273

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat upadnout dle
gr. upustit

Gregor Uelus² 273

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

19 19 19 19

nechat rovnou videt
sp. vzdat

Gregorichus - 2 273

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neodvislost podle Unabhängigkeit Germ.
u. nezavislost

Gregor Ulmer² 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nic

„některí úžlostliví brusiči“ prohledávají za chyb.

{ nemáme nic, nekudák nic }

cheji: ničelo

Gregor Urban² 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nic

"Chybě nikdy jen: místo nov. ve veselích
bezpodnělných"

< nestalo se vůbec >

Sp. Nic

Fragez ulice 2 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ničeho

< nestalo se ničeho >

gr. nič

Gregor Leluv² 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Novotná, -ny'
spr. -na'

Gregor Ulus² 81

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ň

van, fran, ven, zan
republice : doň

Gregor Kulus 2 184

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Člověk o chorobných očích
sfr. s chorobnými očima

Teleso o různých teplotách

sfr. různé teploty
různé teploty

Gregor Ulmer 2 266

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ocitnout se
"jiz. kuis.", vedavmo " podle cihiti.
piv. ocitnout se
Gregor Kulav² 213

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obchodovati s labkami

Spz. Gregor Uelw² 262

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odstranit

přev. 'dati stranou, ukryti'

dues o. skromu (podle něm. bescheiden)

= vyčistiti

o. křivdu = napravit

Jagor ul. 2 106

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ohledně 2
„brubý Jeru.“ u. skau
<O. Pedro Buoobí se ještě dorozumí me >

Gregor Uelw² 266

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Skrazení

sp. (c) Skrazení

Gregor Ullov 2 220

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

okolo²

lež fo celé délce, podle, minus
bez poxu.

Grigor Velus² 264

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oproti³

sp. proti³

10. tomu se musíme bránit >

Gregor Ulmer² 265

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

parkli = perliže vsas

"Suni' byt jpu na začátku druhé vety poděni-
love, kura' odporuje větě předcházející"

sp - L pajeu-li nejaré zamestnaní, zůstanu v Praze;
parkli ne, pajeu na cestě >

Jiřina Ullrich 277

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pan' doktor

špr. - Ea

Gregor Kalus² 81

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

powoc

s p-i
"spr. všude tam, kde je o powoc at již v kon-
kretu, at v přeneseném smyslu

<ček s p-i slovařem>

"ve výru. nástrojovnu se isat porada' za chybnou"
<narreční kůle (s) powoci kruzidla>

m. kruzidlem

<zjistilo se (s) powoci porusu>

m. porusou

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gregor Kulow 2 267

posléze zhr. výz. pojedl
nepravem za zvečnu
Zřejmě přišli furspolní bošter, potom se tam
chrámědili prázni a posléze se objevila
nevesta a ženichem

Gregor Udelw² 246

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

potřebovat + aruz. Eubret. frödmeh
< tušku, papír >

X celis u abstrakt

< rady, pomoci >

Gregor Miler 2 261

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

potřebovatí co
11 klidu

Gregor Ulmer² 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prej < fraj < pravi /

pod analogii' fydla → fejda
y'

Gregor ~~Ullrich~~ 2 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro⁴

rozpočet pro rok 1936 spr. na⁴

Jegor Kulov² 265

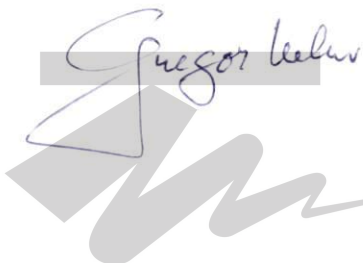
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro⁴ [účel]

To slouží pro přípravu

sp. na přípravu
& přípravě

Gregor Kelnar 2 265

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prodělání nových dachmochen

hrubý záruka

Gregor Ullrich² 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prositi svy'ch znanu'ch // sve' znanu'

Gregor Ulmer² 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

proti³

↳ psaní proti dobřice >
gr. na dobřice

Gregor Lecler 2 265

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

protinářské, protisluzba

"něces. 4

u. Opacny naryh
propukna' sluzba, odsluka
Gregor Uelav 2 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prosvědání Germ. entelassig

m. nejfrödnější, nejlepší!

Gregor Ullrich 2 3/8

m. dožadavý, nejlepší, vyžadující!

+ 105

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prej "domněle starší" m. prej
Gregor Ulmer - 2 220

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přát čeho // část co

Lveselá svatky >

Gregor Ulus² 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

predhazovati čomu chyby vorwerfen

germ.
△

Jegor Uelw² 283

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

predsedob Vorsprung
m. uastob

Geru.

Gregor Uluw² 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přirozené ^{naturálních}
< ten člověk má přel pravdu >
přirozeným způsobem, od přírody >
myni chybne věci, ovšem, zájme

Gregor Ulmer 2 105

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Met, *netu *nety ...

ofr. netu, rby

Jugor Velus 2 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

s pravem

„u věř. spisovatelů“ „méně obyčlo, ale není to
chyba“

|| pravem

Gregor Ulmer 2 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

seč moku

contaminace ; Eoua'm, co moku
Eoua'm, seč jsem

Jagor Ulus² 244

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sednice lid' podle seděti
gr. sednice lid. et.

Gregor Ullrich² 290

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sestařati Geru. bestehen
m. sládati &

Gregor Wolow 2 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

siliti

odlysi - iti x - eti
dues : hoch silil, ze - m. - el

Jiří Ullrich 220

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šroz^v

265 frobrčit nit s. ucho // uchem

kici šroze proroka

266 rukutost šroz tebe // pro tebe // tvoou vinou

„šroz varbaw nem' jobirba se ~~brat~~ vyhybat”

„šroz v lid. kulure vešči ve spis. j-e”

Frjoz kulur²

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lečba aritekt

spr. - 2a

Gregor Uelir² 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nebylo slýšeti hudbu

„dříve: hudby“

Gregor Kulav² 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

spory' s. světlo ^{čepatný, chabný} podle spárků

X sp. ^{vydatný}
malý, ~~ale spory' boch~~

Gregor Uelw 2 189

č. hojný, vydatný
fřeniče je letos spora' ^{č. mnoho vyfe}
"chybné, ale ^{č. mnoho, široký, chabý}
spore vláhy

t. 105

spolu rozhodovati c rozhodovati spolu, společně >
Gregor Kulov 2 9/15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stovna' u'

ve stovna' u'
u

sp. proti³

plivem v 4
"foste ueli"

<U s. s. Condyln podrimem je nezamestnanost
velsi> sp. proti Condylnu podrimem #

Gregor Uelw² 265

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

státo dol

sp. státo dol

Gregor Kulav² 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v.
Sichtmaister

z. n. n.

Gregor Ulmer² 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Siroko

širé, miš. širéji

Gregor Ullus 2 88

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tajuplný 'tajemný'
něčes. Gregor Lulus 2 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tápati 'nejde rukama huabati, blouditi'
jodle táppen
přev. = 'topiti &' tápati v bludech

Gregor Kulov 2 105

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten chybní

< jasně měření >

spr. toho měření

Jiří Mlýnský 2 261

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Tolstojova'

cpj. Tolsta'

Jozef Kulov 2 81

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

turcasEj' gerus. iuländisch,
m. domáci, domorodý

Gregor Ulmer² 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

učiti (e) národní
Sp. národní

Gregor Vilius² Lb1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

úřce

úřce, ul. úřepi

Gregor Kalus 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vícepráce " přes čas"
"neces."

Gregor Ulmer 2 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vlas

<látko ma' pekny vlas>

x <chlebit & dlouhy vlasem>

spr. dlouhy vlas

Gregor Vitek 2 249

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vui veC

gr. vni več^v

Gregor Kulov² 130

~~Prof. M. Jelínek~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyprávěti
* — kau

sp. den
Gregoryklaus² 364

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výuka, výučba
křt. m. učení

Gregor Velus² 275

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výskum

497. u. Zouma'ni'

Gregor Uelw² 255

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzdor vysokému věku

germ. trotz

u. přes^y

Gregor Uehw² 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zabývat se s přípravou spr.
Gregor Urban 2 262

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Záhradový

musisamus u Medla u. Záhradový

Gregor Ueber² 289

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zabínečko

"nepravice v platnosti odformaci a příjmutíci"
spojky Edizto

< Skoj vynechava, zatím co dříve pracoval
zcela dobře >

Sp. Edizto, ac Edizto
Gregor Kulav 2 276

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zaviseti od² germ. abhängen von j-u
u. Zaviseti na romu

Gregor Kulov² 258

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Záviseľ od podiců

opř. na podicích

Gregor Lelwa² 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zlobit se přes to
"obyč." 4

Gregor Kulov 2. 26. 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

znovuvydání c nové vydání

Jegor Uelov 2 94-5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

suovuzuiditi suiditi suovu
Gregor kelus 295

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zub času vysušil zuby

kontaminace : zub času nič' lidra' di'k

čas sud' slzy

Gregor Ulmer 2 244

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

číslo 12

prolé Těchov

Gregor Linné 2 306

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kvůli

apr. - květen

Gregor Kulus² 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Číslo účtu

|| důkaz

Gregor Uelaw 2 260

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

železobeton

sfr. železový beton

Gregor belus² 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Girepl

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

genitor v obroz.-cti. prvního desetiletí

„K nadměrnému užívání genitorů soustředí
frigorála i vřetecnost, že samo fonidání o spís.
normě nebylo u aktivních uživatelů spís. j-a nijak
jevné, a to jednak pro její značnou objektivní rozlo-
savnost, jednak pro poměrně velkou odlehlost velkavů.
j-a, který se stal jejím základem.“

Greff, Předmetný genitor v j-e Týlových,
SPFFBK 9, '60, A 8, 29

H

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

H.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

defektivní
< vzpomínky d. c. >

sp. defektivní
jako lebe: neúplné, nedokonale, zuse
H., NR 1, 17, 150 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dojem
zanechati hluboký dojem

H., NR 1, 17, 150 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Knadsarovati co

< Mádi Knadsarovati minule' události > H., NR 1, 17, 150 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

základ
na základě čeho

<posuzovati na základě našich vzpomínek >
H., NR 1, 217, 150 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zjav X vyjev
zjav / vyjev forebruvstvi

je rozdíl mezi zjav ('Erscheinung')
vyjev ('projev, vyjádření')
H; NR 1, 17, 150 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ha

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dejstvovati

189
190

NR 6, 22, 155 odsudila jako "zlyb. novotou"
od Louce 19. st., zaručená u Kott Dod, díl 6 z 1890
"slovarismus" ze sládk. , letopisů MS

rusismus, šálda < "jednat, rovnat"
< "nit děj(i)stě" >, tento výz. jen v čes.

191

bojují ps 45 v podobě nezvrat. i zvat.

VT 1 proti < kniha dějstvuje na neurově > spr. děj se rovná
je vřát

VT 3 46 "nit. kniž." jako jistětem je

"jen výraz omezený na uličku kritiku a recenzentů"

MORAVSKÁ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Ha' NR 36

úspěš^{vt.}
úspěš

187 NR 7, '23, s. 8 : "russismus
už v Jg 528 : 'prosperiti, porůditi, vyříditi' } z Lindy
'úspěšiti'

v dodatcích : 'dozrati, dozřeti'

188 dues : 'dosáhnout v něčem úspěchu, s úspěchem vyříditi,
s něčím
úspěš'

viz Kott (1884)
hojněji po 2. svět. válce, vlivy rus.

slvo z rusob. úspěch

189 prostředek je literat.
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Ha NR 37

Haller

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jevy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Abstraktnost

4. "Abstraktnost slovních výrazů je potřebná tam, kde se mluví v abstraktních pojmech, ne j. ve slohu vědeckém, filosofickém. Zjeví se na újmu zřetelnosti a jednoduosti výrazu však třeba šeddy ve slohu věcném (obchodním, úředním, novinářském a pod.)"

< nutnost úpravy úrovně sázek ve směru snižení,
 l. nutnost snížit úroveň sázek >

nejednotnější typ zjeví se abstraktnosti

- 1) slovně (jmeně) spojené a přechytkované sloso
 < dříve & jednotně dohody m. byla upřesněna dohoda >
- 2) Kondenzace (části se spojují)

5 3) subst. děj. místo inf.

Hallku

Stěh. v urč. tvaru u. neurč.

< její tvar a chování byly plně u. plny >
< Marie byla docela šťastná > u. šťastna

Hallen NR 23 86 (Fr)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ady. v urc. tvaru m. fr^v trp.

<skádo bylo na sebe natlačene' > m. - euo
<je na souco už tad vyplášený, že > m. - eu

Haller Nr 23 86 (Fr)

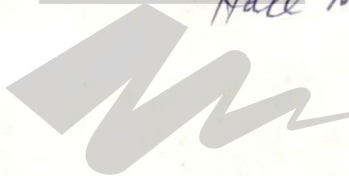
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. m. gen. subst.

Skupina předmetů'

28. arch. m. s-a předmetů'

Hall NR 14 60 (Guth-Jurk)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. m. ushod. přelasky
-ovy

mluvilové hnutí

oděrová světllost

úřadový přibeh

úvazkový fapusk

slobový tvar

postavová varince

přibehový la'uch

prošpřový foč

"nebežue" 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Hall NR 25, 23 F. Pajman

Adj. od substantiv jmen
zbračeni' zbračadu

270 Lid Nov : fardubčy' fuj' pi' spravnějši' než -ičy'
plue trary : „jějich živost ma' totě koreny hluboko v lidu
smyslu pro prábnost a vřetelnost“
„nic proti nim nemohou odraz na převodnost a lidovost
trary zbračiči'“

271 Jb. VIII 1, 26, 88 : neměti' k bvarim na -ičy', -ičy'
uvadi' fardubčy', čil'čovčy', čutějovčy', vsabčy'
historie sporu o tato adj.

272 „Křívějme ... podle staré rady NR trary zbračiči' u tečte přd.
jmen trary, čil'čovčy' obecně / zbračičy' a čil'čovčy' nemohou způsobit
nedorozumění. Ovčak, nevylučujme ze spis. uorny ani ovčičy'
trary delšiči', neboť fobřila j-a samého točnu bráni'“
jč, fardubčy', fardubčy', NR 18

Adj. od míst. jmen s příponami (-ice a. p.)

„podle lid. způsobu se vyskytují i exaktní tvary
hodslavský ... , fardubický a p.“

m. hodslavický, fardubický

Hallkuš 234

bechelský z Bechliu
vsacký z Vsetína

běžně vol. v místě samém

t. 237

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. in. ushod. fivol.
-ny'

vystavebny' fivlad

Hall NR 25, 23 F. Rajman

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Oldj. foses.

3. g. n. & literárnímu dílu spisovatelové

spisovatel

Haller N° 25 247 (V. Poláček)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Oldj. poses.

< K. Těmový humoresky >

nesfr.

Haller NR 30, 48 (sezima)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. posesiv. s vým. obecným u J. Karáňova
trpka a odrážava slava svatcova l. svatce
cesta kajicni'ova l. kajicni'ova
svetechá

J. Haller NR 27, 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Oldj. poseliv. u. gen.

< nesvoboda jednotlivcova > u. jednotlivci
"nejde o urc. jednotlivce, nýbrž o jednotlivce v obecném
smyslu"

Hall NR 75 114-5 (Soldan)

< nebylo to ovdem dílo atheistovo nýbrž bylo to dílo
"kacířské" > u. dílo atheisty s. dílo "kacířské"
"představa názvu obecně"
t. 212 (Tr. Závateš)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adaptivní soustulce doplňové

212

"myšlenková' neuvěřitelná a větná' rozkolísanost"

213

< Právě jako všichni z jeho rodu, nedovedl [Byron]
sue' city zatajovat

"nezvyklá' a ošklivá' skladba' cizí' "

p. Friedrichem

Hall NR 15

(T_F Zavrátel)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. v doplňku m. adv.

↳ děditel měl rovněž úsměvný →
m. úsměvné // s úsměvnem

Hall NR 18 277(A)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. verb. & part. pas.

m. subst. verb.

↳ pro sloučení koncertu uslyší posluchači zvony
svatovítského chrámu >

m. pro sloučení koncertu

Hall NR 20 8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. verb. fas.

< brzy jsem měl uvolně tabořku úflovků sbírat,
chovanými nyní v norských muzeích >

"našel jsem brachylogie"

zh. NR 17 284 T

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adaptivizovaný přechod. umu.
v strojení a zřet. ?

↳ star spolčení, ocitání se v úpadku > u. jrouci'
↳ spirovitéle' v u' [= v době] vystoupiší' > u. vystupující'
// řízení'

Hall NR 15 115 (Soldau)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adresa dopisu

dříve v dat.

později než now.

„pro státnost, z usnadnění práce postovním úřadem, pro větší zvětelost“

jméno místa v Čos. s v (na) // now.

čís. úmru:

Pan
Václav Novák,
Jindřišská 12,
Praha II

Pan
Václav Novákovi
v Praze II,
Jindřišská ul. č. 12

MORAVSKÉ
ZELENSKÉ
MUZEUM
// Pan
V. N. -ovi,
J. s. k. 12

// Pan
V. N.
v Praze II,
J. s. k. ul. č. 12
Hall Kund &

Arch.

18 zrcadlné hladra' prohluběn m. hladra' jako zrcadlo
věc se dala znechávat proti malo dohodově m-proti male'

19 dohody I
valutové velni různé země m' země s různou valutou

Haller, Problem j-ové správnosti II,

30-31

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Oldo. u. instr. adj.

< sledovati jej [frödměť] světle nebo tmavě, ... >
Sfr. světlym ...

Hall NR 13 233 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Oldř. vztahová - ově

< [pauza] přednesové zvyš. ~~ještě~~ užas obce >

prizpůsobit nápis v útvarech

vešce obměňované polohové

ozvěnově zeslabená hlásková

" nebožka '4

Hall NR 25, 23 F. Vajman

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adv. vztahové

nerovně u jiných vztahů

< hledíme-li časové spády, je v betu času rovnice
všech křivkami volnými abou >

< možná se nikdy nesmí stát psychofyzický zřetěnění >

< složené vnější popudy přicházejí v úvalu duševně
jako pouhé součty svých částí >

Hall N° 18 157 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adverbiu vztahové

Haller vytyká jako nepřesnost

< s novoromantismu sociálně zmatenému >

< dekadentní Eit umění hl přesto nebyl Suezský lžíť
pro své obřadnosti >

< a i tam je [umění v dekadentní poezii] obsahově
rozličně usměrňováno >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Haller NR 15 138 (oldan)

Řez. u. aruz. gen.

archaismus

vsechno na E^u, pro Bih, o svatz' Jiri

Hallgrud 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Chuz. fidme'foz'
v nove' ces. u u'et. sls u. ^{převod.} genitivu
hájiti, chrániti, fosyfozati co

Hallbuch 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ariz. doplňový

je-li doplňkem adj., Elade se při slovesech vnitřně a
pozorování ariz.

(viděti, spabřiti, napřiti, pamatovati...),
při jiných iastr.

< Viděl jsem oblohu zataženou

X učiňu te stasnyem > i

je-li doplňkem subst., Elade se iastr.

< kazvali sva Plaváčem >

Hallku? 15

Ariz. v doplňku neshodněm
(ariz. vlastnosti // absolutní)

< Stál u dveří, globouk v ruce >

„Je to dobrý způsob čerh, ale není dobře užívat ho
tam, kde zničí násilně (dělá se tak zvláště v příkladech
z franc. mechaniky) napodobení originálu

< Oči upřeny před sebe na talíř vypadal jako
zbracený, s očima upřenými na talíř
// Upravení oči upřeny na talíř ... >

Hallrus 15

Ariz. písmo

urči hládk, arch. u. hládem

(arch. doporučení brusy)

Hallus 16

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Průz s inf.

< Víte jež byti muzeo spanodliučes >

< pravili se miči muoto Eom >

arch. latinismus

Hallhub 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Accus. cum iuf.
"napodobení latiny"

< domníval se být v ucbi, sfc. 22 p. >

Hallbuch 143

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gorice při jiných majitelích závodů, obchodů

pejmenování obchodu u. pracoviště

< Pan František Jozsa, obchod s dřívím
spr. obchodu s dřívím >

< Pan Josef Málka, ^(závod) instalatérský
spr. instalatér // majitel instalatérského
závodu >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kallkuř 9

Aporice v nelogickém sledu - apozici 'Evidenze

< A.M., poslední už za republiky vrchní státní úředník!]
v Praze a známý neprávě z procesu Hilmerova, syn Ešteck-
ského podministra, jenž toho roku vstupoval do turecké
[B.] se setkal se svým kolegou, také učeným záškolníkem,
doktorem Františkem Parčákem, neboť sem >

MORAVSKÉ
ČESKÉ
MUZEUM
Hall N.č. 14 62 (Guth-Jard.)

Abrače

v půli cestě

Haller NR 23 84 (Fr)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Cir' jmena

nektera' maji' slozovaku' dvojic'
"odborné (ucené)" a "obecné (lidové)"

cirkus, -eu 'starou' se' zavedlo' se'
-usu 'zabavní' foetus'

panorama, -atu

//panorama, -y

Hall Buz 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Cizí slova

94 „Cizích slov užíváme především tam, kde pro ^{představnou} ~~představnou~~ ne máme
vyras cizích“

„fotobuňka“ : profesor, koncert, stát, banka
„cizí výraz“

95 „všichni slova musíme získávat; i když se za ně užívají častěji
náhrada“ : chemie - kucha, krystal - lát

vedle sebe : gramatika // uklonek, abstraktní // odstředilý

cizí slova pro věci neobvyklé (druh eufemismu)

fissour, closet, extremity

Často „blahový předpoklad, že cizí slovo je užitečnější, výraznější,
paušalnější než slovo domácí a že sloh zabývá takovými
cizími slovy jišobí na čtenář vznesenějšímu, výbranějšímu nebo
učenějšímu dopnem“

acceptovat - přijmouti, niveau - úroveň, compatriot -
brácha

Císlovky

pro čtení desítky + jednotky rozložené o tvaru počítaného
jedna poslední člen

< ve dvacet dva hodin,
 resp. u. ve dvacet dvě hodin >

< dvacet čtyři chovanci,
 resp. u. dvacet čtyři chovanci >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hall Reß 112

< sto jedna koruna, sfr. koruna >
< sto dvacet jedna lidí, sfr. jeden člověk >

t. 248

Číslovky

Číslovky složené z jednotek a desítek (Mlad.) se čtou
zpravidla s jednotkami napřed, a vyjímají-li se slovy,
ještě se dohromady (jedenadvacet). "

"Jen když je číslovka sama o sobě, t. j. bez označení
věci počítané (na př. tři architektů, tři učitelů,
tři dělníků) bývá ve výslovnosti
počítadel obrácený"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hallberg 112

Číslo
1 chyb. frami 10 lety', spr. 10 lety'

Hall Kub 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Číslo

- nácte zast. m. náct
devatenácte ...

Hall Rus 131

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Císlovky + předělat shodný s tvarem číslovky
m. věty bezpodmínečně!

poněkud tři sta, čtyři tisíce, sfr. je jich
byly tomu dva rody // sfr. bylo
odbyly tři čtvrti na šest, sfr. odbylo

Hall Rud 59

byly toho dva eklogramy, sfr. bylo
byl u ně rod, sfr. bylo

+ 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Číslo 2 základní m. dvojnásobek

pocítají-li se předměty abstraktní, kromadue' u. srušené'
a formozne'

dve pravdy, sfi. dvoji' pravda

dve neúspěšnosti, sfi. dvoji' neúspěšnost

několik volů, sfi. několikem volů

několik sátek, sfi. — a — sátek

jeť valoc, sfi. fateru valocce

dve lodině, sfi. dvoje lodině

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hall No 116-7

Číslovka základní u. druhové

u abstrak, jmen formoz. a hromadných

nespr.

[dvě pravdy, spr. dvoji' pravda >

dvě housle, spr. dvoje

dvě obilí, spr. dvoji'

Halebul, 961

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čís. zakl. u. druh.

několik knih u. několikrát noviny

Hald NR 14 115 (Kozval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dat. zveřel. m. pro⁴

< měmům řchámům gya smrt Alberta va licořu kaou >

m. pro měmů řchámům

Hall NR 14 61 (Guth-Jard.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dativ part. - pas. + inf. (jiny' uze g'ti)

[tyoti' [člověč] se bude cítit hluboce dotčenu >

spr. dotčenu

Hall NR 13 233 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dat. v doplňku
vazba dvojitá dativem arch.

< Je mi těžko být spokojen, dnes spokojen >
< Raději ti být opatrnější >

Hall Rud 125

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nat. m. aruz.

u sls, Ebra' znamenaji' uo'ja'z' fociť
boleti, sorbeti, p'aliťi, z'absti, Soursati, fi'chati,
urzeti, lništi

< Serbie boli' l'ava, spr. Sertru ... >
< Sorbi' mi dlan', spr. me' >

Hallbuch 15, 125

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sejová substantiva bez formantu

el. tech. Prvat, fruhyb, fruker, frerloch, záchveř, úblum

"Chápe me dobře, že se technickým zamlouvají právě svou
sručností, proto se asi tak snadno užívají; ale nelze
doporučovat, aby se tvořila i tam, kde by se vystačilo
s výrazem dosavadním, na fr. s podstatným jménem
službu."

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hall NR 17 56

Hebl. mark. Hec. - as

Levidasova ul. - dova

Hall NR 15-209 (Zaorale?)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Doplňt u sls zoratných

byva' v nou. < C'lu se zdrav. >

v aruz. jen tam, " Ede zoratné zájmeno se podrželo ještě
platusť fröduetü "

< Vidím se nucen[ ] // nucena >

Hallku 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Doplň "samostatný (nezpojitý)"

jeu friskávkou friskácký & vete
vlivem cizích j-ů, spr. přechodní &

< Rodač z Kolína studoval X. v Praze práva,

spr. Jsa rodač ... >

// X. byl rodač z Kolína a v Praze studoval

< Bohatý a nezávislý, mohl se volně věnovati svému libu studiu,
spr. Jsa ... >

< Tento problem, takto vyřešen, nepůsobí uesnázi,
spr. Jsa takto vyřešen // ji-li ... >

~~Haltke~~
" ... ochuzuje se náš jazyk tímto zlova neúčinným napodobením
cizích vzorů o vyjadřovací způsoby mnohem účeljší a výraznější;
proto se mu co možná vyhýbáme!" Hall Ruk 147

Doplněk sult.

[Odchovanec a uadějný stoufeneč kouzla směrú,
miloval vřeholně ženy perbré slavné →
"napodobením cizích j-ů"

Haller NR 31, 15 (Kypřea)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Doplně - adverbial. učení

↓
učení stav osoby, věci

< hoch šel vesel >
'veselý' hoch

↓
učení děj sloveny

< hoch šel vesela >
'vesela' chize

chyly i < odcházel zachmuřene, sfr. zachmuřen >
< vesel rozmuřene do práce, sfr. rozmuřen >

Hall Ruz 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Doplňkové konstatce substantivní na počátku věty

nafodobemí franc. a něm. vzorů
"maji' zdáulivě každ jmenyšk vět"

< dedic minnesingerů nerozpozná se [Bürger] foulym
výtém brás > m. jako dedic

< umělec každému coulem, na obo dával Hoffmann
za pravdu dobřím občanu >

m. třebaže sám byl umělec

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hall NR 15 13 (O. Fischer)

Doplňe volný

< Ránu až s předložití; byl [otec] víceméně vždy
jaro, čísel z nitra ochlazení >

odchylka

Haller NR 30, 48 (Sezima)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dolně volný substancovní

↳ Odikovanec a vadějící stoupenec uvořil
směru, miloval vicholně rjevy ferde
blaně >

nařadení jingli j-u

Haller NR 32, 15 (J. Rypa)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Doplňková adf. v kondenzaci funkci:

↳ naslouchával [!] mi Albert celé hodiny, smutkem,
[fránu]

Edy s rozcházeli >

Hall NR 14 157 (nezval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Elifsa opisuelis slsa

← Čiurž dva sonety jeste náfaduoji, uzeli frödbim
früadény & sode galo organická dvojice →
u. filu pou... früadény

Hale NR 15-54 (D. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Elipsa sponovek dsa

< byla velká zima, ačkoliv v círcenci >
m. ačkoliv to bylo v č-i

[REDACTED] Hall NR 14 62 (Guth-Jaroslav)

< tak tomu i u Kollára >

< i to hluboce přemáče' pro Přezimnou Techniku >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Hall NR 15 54 (D. Fischer)

Gen. m. aruz. lid.

u jmen hub : najiti hubka

čarob. her : hrati ferbla

jidel : sm'iti čalaba, seira

Halluz 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. v atributu m. adj.

80 <Reš žiare na svobode> = besnici' // zbežily' // besovody'

expr. , zvl. j-ich rovnán. a germ. žari

Sf. Ger CMF 22, 35 527
coffignon de valet - slarba sluka
ein Koloss von einem Menschen
monstrum hominis

81 <kostlivec stápnik stromu> Vrchl.

<svetový výjech opery>

"teuto vyjadrováci zpisob námu uenú bezduž"

X brest smrti - zuznje vyznam
struček vylosedenst
knámem žiže,
jed nenavist
pouta labky

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

gen. vyšetlováci

v čes. nem v gen. osobní představa

82 napodobení cizích vzorů

X div buchar. umeni' 2. ss. na vyznam při vlastnoenci'
"dbat žite' opatrnosti" J. Haller: "Reš žiare na svobode"
NR 25, 141

Jen časový (zdařlivě jen zápor.)

< Tomu nevěřila ani olamžička, sp. olamžička >

Haldun 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. Coup.

↳ křehké' pruty vyšší' a těžší' človeka >

m. než' člověka

Haller NR 30, 48 (Sezimá)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. u Roup:

jedem byl strašně drulho
ve. veš drulhy

jh NR 30, 758 (j. Spáčil)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. Comparativní

"Gen. měrový" fr. Comp. a superl.
část.

duas než, vach fiedl.

< lepší tebe, l. než ty >

< nejlepší všech, l. ze všech >

< do dvou týdnů to dojde dvou týdnů, l. než ve dvou
týdnech >

< to je silnější jeho vůle, l. než jeho vůle >

< na celém světě nejstarší země, l. z ^{veš} zemí >

"nefirorový" < pojítko, silnější blaženější minulosti > Hallbuch 195

< komedie je slabší předcházejícího partii > Hall NR 14, 156 (Kozval)

Koup. + pen.
"zřísob uerps." 4

hora Kuma'ni m- uer Kuma'ni
nišši' hory Svěradovy m- uer hora
Svěradova

Hall NR 26, 122 (Kramol's)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. kvalitativní
"vlastnosti"

"v j-e muž. se užívá někdy přes ualežitou uctva"
musi to být vždy výraz rozvoje"

< jsem učinil, že... , spr. toho učinil, že >

< jsem ~~u~~ děje, že... , spr. dobře uaděl, že >

"nemůže stati při jiné vyadrůvání uic. jedince"

< Byl to uá's sousec dlouhých vlasů, spr. Byl to uá's
sousec, muž // člověk dlouhých vlasů >

"nemůže vyadrůvat vlastnost jen nahoditou u. nahodně"
stav, v kterém něco u. něco je, ani způsob, jak se
něco děje

< Věta žena sklopane ~~tu~~, spr. se sklopanou hlavou >

< Ležel tam voják foraněných uohou, spr. s foraněných
rohama // mající foraněné uohy > %.

Gen. partitívni

"Dnes se chybují vskéji tím, že se gen. dělív' - Elade přes
mírú (t.j. tam, kde je už zastaralý, nebo i tam, kde vůbec
nemí na místě), než že se ho neuzívá tam, kde by měl
byť. Proto se v rozpacích mídlme raději svúu vyjadro-
vacím způsobem hovorový!"

Hallbauer 191

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jen. Josenov

"je-li jmeno majetnika urceno vetou vztahou, Gva' obcine
genitiv, nidijsi fird. jmeno fivlastnivanu"

< Ridme se slovy basni souzlu, stery pravil : Verme jen
basnika ||

sobe! >

Hallek 196

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. posediv. u. adj. posediv.
v zámlce nevěsty sgr. nevěstine
otca ženicha sgr. ženichovo

Hell NR 26, 122 (Kramolitz)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. posstv. občejně ve spoj. se superlativem

nespr. podle něm.

nejde o vztah A má B

<největší divadlo světa, spr. v Praze >

<nejvyšší dráha světa, spr. na světě >

Hallada 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. Qualitatis v dohledu

✓ všecek se vpije do telefonu, lesknoucí se a
lichotivá oči, Burmaz několik ujišťoval ...

p. s lesknoucíma se a lichotivá
oči

Hale NR 20 262 (Tsch. Kolman)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. kvalitatis

L. S. byl člověk nanejvýš bricebi Cet.
Viděl jej živě před sebou, oděvu spíše zchátralou.
Lud. uerpr. NR 9, 208 n.

Haller NR 32, 15 (2. bydra)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. vlastnosti
viz Zúb NR 9, 25, 208 n

L člověk nanejvýš třiceti let

L jipik dila jsou v chole' obroualesti >
silne emzivi

Haller NR 32, 15 (Rypra)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. vyvetlovaci

tato spojení jsou v čís. ustálena

< klobouk vraždy, dar řeči, skutek milosrdnosti,
nebezpečí krazu >

"co je nad to, bývá zřevnělá napodobení cizích zřevnělá
vyjadřovacího"

< veličání lesních stromů, spr. lesní stromy >

< běs žharě, spr. žhar^v běs // běs žhar^v // besnič^v žhar >

< netvor popelářského vozu, spr. netvor^v (ný) popelářský vůz >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hallgut 196

Gen. zápor

u Kramolice pros uvažovat u nás
nesmíti kvart, upamatovati toho, uedypseti
hlasu tvoho, uedostati uiceho aj.

Hall NR 26, 122 (Kramolis)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jen. záj. u J. Křiváčka

neumel zastit svých poelb

nesure toho pouiseni

nesmiji' vynechat te' jediněné jedivane'

aj.

J. Haller NR 27, 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. rájor.

Laniš jsem ještě měl potuchy, že ... >
"přes mě"

Haller NR 30, 48 (Sezima)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen zápor.

m. spr. než podmetové

nebylo nicého vhodného pro ruce, spr. nic
nevyšlo se ani stopy, spr. nevyšla se ani stopa
nevyšlo lidi, spr. nevyšli lidé
nevyšlo mi ani řejcaru, spr. nevyšl mi ani řejcar

Hallkuš 59

nevyšlo mi ani **BRUNSKÉ**, spr. nevyšl mi ani
souvisel **ZEMSKÉ** Hallkuš 192
MUZEUM

Jen. zápor. u ssa foelmeb.

nemí zá'dna' zá'va, sfo. nemí zá'vy

Hall Kus 59

"v bezpodmětých větech, stane' obecne' a u'plne'
ucbo s dírarem popřaji' existenci učitelov

< kemí už fancei >

< kemí dírme >

< bezgl fo uče MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM > X < bezgl um amí
rejšcar >

Hall Kus 192

"Jen při sse h'ki ve sumpke 'existovati, žiti' ž'va' u' Jen. zápor.
i fmebo vyjadřují' představné jedine' dnu"

< už ho nemí > < k'gl uč'lo tobe ... >

< k'gl uč'lo tobe dnu, odstěhoval h'ch se na v'ndov > !

+ 192-3

Gen-zápor. v podnětu

< neexistuje samostatná oblast filosofie >

spis. nom.

Hall NR 13 232 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jan. zápor. při slounech podmětně (Eromé ští a slo podob.
vzrušení)

nescházelo hlasu, sp. nescházely hlasy

neřít sluš' um udruv fantasie, sp. užer

nezhl'valo um jiné volby, sp. nezhl'valo um jiné volba

Hallberg 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. zápor. při slozech fariv. a reflexiv

< uobylo podaluv uámitel, sp. uobyly podáim uámitel >

< uobylo činuvs uávrhú, sp. uobyly činuvm uávrhú >

< uobylo prouluveno ani slova, sp. ani slovo >

< Ani hertiču nema' zústati nevyhlazeno, sp. ani
hertičú nema' zústati nevyhlazenu >

< uenarilo se lidé, škrt > ... sp. uenarili se lidé, ... >

< uočínilo se uámitel, sp. uočínily se uámitel >

< uohléda' se uovylh cest, sp. uohlédají se uové' cesty >

Hallruß 193

Gen. zápor. u sloh přechodných

„prouhá“ čím dál více snaha nahrazovati aduzativem
Gen. záporovj. Tato tendence nelze bráti: obecně,“

Hallku? 15

„V dnešním j-e se Gen. zápor. ukládá fo všech záporných
sloch přechodných, výbz jen v urč. zvl. případech; proto
užívat ho na pořádk je stejné nespr. jako vyluč. se mu
všobec.“

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ

Hallku? 191

dues se klade přes užití užití, t. j. nesprávně ~~192~~
„neuzivá“ e ho při představení určitéh (determinovaných), individualizaci,
t. j. Edž se sloh, dej vztahují e určitému jedinci, a nemůže tedy vyjad-
řovat platnost obecnou“
< Celou zdi nepronazis X Celou tu red' nepronazis >

1. 192

Jan-žap.

"fies spis. uku"

< nepopřahu toho >

< Lucie toho nepozorně >

Hale NR 17 254 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jan. zdpov. u sli předmiot. s modeláckim sloven

↳ přesného důdazu provésti as nelze >
u. přesný důdaz

Hall NR 45-54 (O. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. zápor. u předmětu vyjádřeno zájm. nic, to, co

• tato zájm. uobvyklí v gen. zápor. uždy "

< nemáme ničeho, spr. nic >

< nemáme toho na sladě, spr. to >

• < nevíme, čeho nemůžeme splnit, spr. co >

gen. jón u sls s gen. vzhledem

< neváží si ničeho >

MORAVSKÉ / Hall Nr 193

• < od fibuznyh ničeho nečečete > spr. nic

ZEMSKÉ
MUZEUM

< nemohu toho ⁿⁱ nic >

< toho všeho nevíme > zřet.

Hall NR 14 62 (Guth-
Gard.)

t-18 150 TN

Gen. zapor. fo sloch Sladungh
"vhrvem nepr-obdoly"

< Usmel, aly vedle uho Gls uchoho jincho
"dojem vchy zafome" < uchoho usmel vedle ucho Glt >

| < Proč buforati jinich zafale,
Sp. jine' zafale >

< Lotna Gls važnych uamitel' froti ... ,
Sp. Glt važne' uamitel' >

Hall Rud 193-4

Gen. zápor. při kladném inf. zabývá se na vše záporně

< Nesmí opustiti voz, spr. vůz >

< Nefodaxilo se vytvořiti lepšího typu, spr. lepší' typ >

< Nejsm s to najít důvěry, spr. důvěru >

jen ve spojení se sloz kemoci, nechtěti gva'nědy Gen. zápor.
ale zpravidla je i zde zřetelný

< Nemohu viděti takového utrácení, spr. takové
utrácení >

spr. < Nemůže být o tom sporu >

Hallebad 194

Jsu. zařaz. přifodobucením je spojka než, leč, jáko

< kama dme jiné volky než této jědine', spr. tuto jědinou >

< keni' jiné kultury než francouzské', spr. francouzské >

< kello jiné křesťanské leč zdvořilé', spr. zdvořilé' >

< keni' tak krásného obrazu jako tohoto úprava,
spr. jako tento úprava >

Hall Ruč 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Lud. m.oud.

< to už ho šene' musil uoc dopálit,
aby ho vyrušil z jeho mírumilovné'ho stavu >
m. to už by ho byl musil

23
Haller NR 86 (Fr)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Juf. cum accus.

Latinianus

↳ ~~rod by~~ kamenem je ~~byti~~ fotky >

v ^{4.p.} jeho předání ~~Ataly~~

↳ bělochove úvárati se v zemi naše, pravice, da'ny se
byti jin od jednoho brata svopodstet >

t.

Haleň 21, 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Inf. + spona + dat.
když. arch.

bylo mi udělati něco

zřejmě profesorem bylo psati vysvědčení →
m. měl // museli

Hall NR 14 60 (Guth-
Jark.)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Justa. predátorz' (.doplňovz')

pisoln' . strojce

< takovou byla vždy lára >

Hall NR 14 156 (Nezval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Justič. - z špecie' hromadění

↳ úžejm dvorem odděleným zdi' prolomenou vrátek,
sfr. úžejm dvorem, který' byl oddělen zdi' prolomenou
vrátek >

Halkus 259

↳ X. čl. jmenovala čestným doctorem filosofické fakulty,
sfr. X. jmenovala fil. fak. čestným doctorem >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Justi-fordru

u. fr. 6

2 četny'ni zold'ustani, fíz pony'ne johlodeni
napadny'ni

fr. fr. ~~pony'ne~~ johlodeu >

Hale NR 20 210 (0)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Instr. převodce

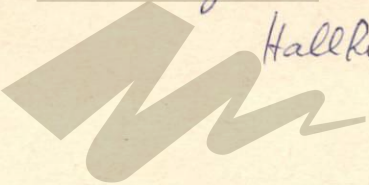
nesfr. u sls zvrátných

<fráz se vydá úřadem

sfr. fráz vydá úřad

fráz bude vydán úřadem // od úřadu >

Hallkuš 238

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Justr. s inf.

[Pravil se byti prosem]

arch. latinismus

Hallud 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Intenzifikační epitheta
"silácky úkus"

báječný, obrovný, děsný, frískenný, světlý

<byla tam děsná friska>

Haller, Problém j-ové správnosti II/
30-31 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jmenné vyjadrování

"velmi často se tohoto vyjadrovacího způsobu užívá přes
nutnou míru a proti druhu uakého j-a; částina totiž dává
jodle uvědomění přednost výrazu slyšnému před jmenem a j
tam, kde to záda nutnost, volí výraz jmenem"

Sp. tam, "kde není cílem vyjadřiti čj, vybiž spíše učetovan
jeho vlastnost nebo stav souvislý s dějem"

pro zdůraznění počátku nebo konce děje: průběhu & je dnu >
pro určení obsahu děje, nič. jeho průběhu: < vrah učinil důležité
průběhu >

pro rozdělení obsahu a počátku děje do dvou různých vět:
průběhu, thre vrah učinil, blo velmi závažné >

pro užití slovesa bez předmetu: < zjednatí úpravu >

pro rozdělení významu: < provést, rozbor, látky v chemii & rozceřiti
hodinky >

žyt. oficy: provést, vysazení stromů, sp. vysaditi stromy >

pro přání sáaha o skutečnost:
< za účelem dosažení vyrovnání, l. aby se dosáhlo > 7.

Juvenne trasy adj. v dopútku

jon vataky na nom. sing. mark.

nesfr. < Jon možny dva prifady >

< Obeť hla marva >

jon v ventru fr. subj. to, co, wie ...

to je možno

je zřejmo

je nesnadno

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

Hall NR 14

< je to přirozeno u národa >

< brichy jon sražený a travy >

< [záhada] je přitom namáhava [!] >

Hall NR 14 63 (Guth-Jarš.)

Jmenné vyjadřování

Franc. předloha [A. Maurois, Byron - fil. Laoratek] ani způsobila,
že se došlo částo objevují jmenné útvary místo slovních sam,
jde čes. členy křepí umělé a strojené. Setkáváme se sice
s tímto způsobem částo i jinde, přes to však nelze jej s dobylou
svědomím doporučit, protože se jím s dočasnými slovních
výrazu nijak nepřispívá a protože jována čes. j-a
směřuje zcela křepí a rozložené s vyjadřování dlužením.

MORAVSKÉ
ZELENE
MUZEUM
„... též každá taková nepřirozená věta jmenná působí
dojemem nepřirozenosti a vedle rozloženosti“

Hall NR 15 212

Kalk

„K-ý odforupiči' duchu, j-a a nevyhovující' jeho potřebám
Spis-norma odmítna'“

Hall Kus 270

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Katachrese

„višeni' vazeb smyslem nesourodých“

< Trpělivě uvaž kalich hořkosti na svých
bedrech >

Hall July 274

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Knižní výrazy

napr. než, leč 'ale'
záhy 'brzy'

postěse (Естетиче)
'ka Естет'

ta věc postěda' smyslu 'nemá' smyslu'

"Takové knižní výrazy jsou zpravidla složené, faširové,
a proto se nehodí do přirozeného, živého způsobu
vyjadřování"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hallku 285

Kompozita nerealizovaná

obcovalby, domoprávo, housloskladba, ručovník,
dušopráce, tělopráce
jednáda < jedni' řada

Haller, Problem j-ové správnosti II,

30-31 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita se 2 krasou

F-klav., F-klarinet

l. klav. F, klarinet F

Hall Ref 181, 283

C-klarinet, B-klarinet

l. klarinet do C, do B

f. 281

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita se značkami

β -papusy

β -sloučeniny

resp. in. papusy beta

(β)

Hallher 54

C klíč, p. klíč C

C trubka, p. trubka C

t. 80

f-zařeví, sp. zařeví f

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

t. 188

H-stojany, sp. stojany H

t. 202

Kondenzace

části vede ke zřet. abstraktnosti.

- < Děla to s uchránění své rodiny od bídy, l. ... (foto), aby svou rodinu uchránil od bídy >
- < Po uhlazení této zprávy, dostal vypuštěn v pásoch, l. Když dostal tu zprávu uhlazení >
- < Komise debatovala o možnosti přijetí Rudra, l. (o tom), zda je možno // zda lze přijmouti Rudra >
- < Křesťanství úroveň žurnalistiky za voleb je známá, l. Je známo, jak za voleb byla úroveň žurnalistiky >
- odsouzení nepřívod. před. (nepřímá a částí nečeská "složená")
v důsledku, za účelem, za příčinou, v zájmu,
následkem, při příležitosti, ve směru, za cílem,
v pádu, v případě cizí) Hall Rud 4

Kondenzace adj.

[kloh, po letech [!]] poražený, protože ve zrušené sešly
m. Eberly' byl poražen, protože byl

Kall NR 14 61 (Guth-Jard.)

[zda tam [= v focatela "Slav' dceru"] snad uelby možnosti
vy'vojové, předčasně zaražené a opuštěné >
m. možnosti, které potom byly opuštěny

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

+ 15 12 (O. Fischer)

Kondenzace adj: (zřídlov. part. pas.)

[v akci: Bratřel souměř předstihovaný listonobem]
u. křehlo předstihoval (či doháněl?) listoun^v

"zde jde o děj, který přiblastkem vyjádřiti nelze"⁴

Hall NK 14 157 (Koval)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kondenzace sušst.

„suada jo stručnosti“, „na újane stylu“

↳ k jejím [bolesti nebo radosti] vypá'děni' ba'su'ici odjarišiva
škali se yzaru slovnich

l. Edže je ueti ypa'dit

„velie práce křci“: zičeme se frochač & tve'ua'istevě
u. fuplěš-č

Hall NR 15 52 (D. Fischer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kondicionál min.

< mala' voda v morariu by Muskovi neublizila >
spr. by byla neublizila

< Kdyby byl na chvilku oddelen od matcina tepla,
byl by to jeho louec >

spr. byval (2x)

jh NR 24, 122 P A

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kond. přez. u. kond. přez.

< v této věci nebylo slovy, ale dovedla by i pokračovat
moudra překládat do věci dětských svátků >
u. byla by dovedla

Hall NR 15 211 (T_{FF} Zámek)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Konjugace - druhý typ sazeti

3. os. pl. - eji'

Hallrus 170-172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kontaminace

„? Průběh, smičení dvou tvarů v. v. frází, kterým vznikne výraz nový“

hluboký - vysoký → lid. hluboký

uduju ti tebe - nemuduju ti tebe → uduju ti tebe nepř.

Seč jsem - co mohu → seč mohu

zameriti co - zabrániti čemu → zameriti čemu

čas zlečá' zaždou kánu - zub času hlečá' na věm

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

→ zub času zlečá' zaždou kánu
Hallek 292

Marš. gen. pl. - úv
hadiv, hadiv

zast.

Hallbur 190

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Mask. živ. — a (fiedreda)

3. sg. — u nespr. u. — ovi
Nikolu Šuhajovi, spr. Nikolovi Šuhajovi

Hallkuš 124

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Metonymie + synecdocha (místo plur.)

< Železnice vyvolává s nástupu do vlaku >

„nemohu říci, že výraz železnice je úplně nesprávný,
ale jistě zcela neobvyklý“

lépe vyvolává se s nástupu
vyvoláváme — u —

Haller Nuč 10, 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Modalita - její nevypá'dění

[fodanilo se matce přemluvíti] = Bláženou, ah šla
[na ples], neboť se plesu zúčastnil stáhláti →
u. hodlal se zúčastnit

Haller & označuje jako „nedopřítím“ Hall NR 14 157 (Kerzal)
ne vidu slunce

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Neuvčite' Travy adj.

byl oslepený l. oslepen

opustěný, uvržený a zbedovaný l. opuštěn, uvržen a zbedován

pl. NR 24, 121 F^VA

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Neurčite tvary v doplňku

60 podměť život. , existuje-li neurč. tvar (podle nov. sč. mab. živ.)
< Hoch je vesel > vděčen, ušev, nemocen, churav, starost, ušev
+ neoudry' (neai' neoudri)

je stav docasný' x dovaly' (s tvary urč.)
< Ten pák je laskav > x < laskavý >

61 u jednitého užív. jen tvar urč. < ta úloha je uadany' >
ale u přič. neurč. < kraj je zavalčen >
< Strom je ohnut > x < ohnutý >

62 u předmětu tvar uříč. < zastřel jsem otce zdravěho >
přičest' uobra tvar urč. // neurč. < dverě jsem našel zavřený >
neurč. tvar je kámen u masle.

Chléb ualno upecený' x upečěný'
= pecem' je oboučeno vlastnost

63 nejčastěji je neurč. tvar v uatru < vřechlo je uaruo > // urč.
Ep. Eil II, 136

64 přič. ma' vzdyc', tvar neurč. < je uarizeno >
v j-e obec. jen tvary urč. (bramě : už je zamety'no) < másti jme to frouchalo >

je NR 26

Neutr. u inf.

Z věškeré lidí by se měla vybrat >
opr.: věškeré lidé by se měli ...

pl. NR 25, 94 Fr

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kom. pl. u subst. ka - l

anděle', apoštolé' // -ové', horalé', soušele' // -ové'.

manžele' muž a žena'

španěle'.

Haller NR. 27, 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kom. cum inf.

zdáti se // cíti se // urádati se // jíviti se + býti

< Zdáti se býti zdrav >

< Urádati se býti unaven >

< Osuědicil se býti dobrým spojencem >

Hallkuš 146

< Vrochno se mu jívilo býti menší, než dříve,
spr. jívilo menší(m) ... >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hallkuš 258

Nomin. soustředce

< kodač z Plzně, strávil většinu života v Praze >

m. byl kodač z Plzně a strávil ...

Haller, Problém j-ové správnosti II,

30-31 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Opalovdun' fodd. - chybi'

< z toho veho vniša' rolaštin' raz > u. z toho z veho
< z toho veho > u. z toho z veho

Hall NR 15 115 (Soldan)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Opatování předložil

„je pravidlem (Geb.-Ertl II, 198) je-li zájmeno rozvíto
postponováno zájmenem všech: & tomu se všemu
(proti: se všemu tomu), vyjedná' to za nás za všudy;
co ual' z toho se všeho; z nich se všech ani jeden
nem reformoval.“

Bečar 31, 32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ořakování předložil

po spojení vebo, aneb je lépe předl. ořakovati
↳ hrací-li na piano aneb housle >

~~m. na housle~~

J. H. NR 18 192 (N)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Opisování předložek

„platí jen o předložkách neslabičných a jednoslabičných“

wie Geb.-Entl II, 26, 119

Kall NK 15 166

[Vodňovská ul. J. Kubický
Lid. listy 17/5-31]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Osoba 3. u. 1. při věšolávanáobněm podnětu, v němž

je ja'
L'vidci vypravny pou Ellsworth a ja' >

u. jsme

je NR 17 284 T

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Osobní vazba u. neosobní

< Jsem tomu dvě léta

u. je tomu ... >

Hall NR 17 254^{TN}

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Part. Austr. neutral

podobí, nezvyklé a recis. dojmem
přesně ulaveno, logicky vzato
přesně

u. ulavíme-li přesně
mylně-li. L u -

z toho dostáváme, také měřeno vzformulacemi,
tyto speciální výrazy paměti >
u. měřeno vzformulacemi.

MORAVSKÉ
KRAJSKÉ
MUZEUM
Kall Nr 18 149 TN

Part. konstruce m. adj.

↳ osobní nedostatky vůle, spojeny s materialistickým
determinismem, je povýšen na obecní platný důkaz
o svobodě jednotlivce → m. spojeny

Hall NR 75 114 (Soldan)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Participiální Konstrukce

u. přechodní 'ové' 'faktovní'

• doplně samostatný, který se v Čes. napodobuje podle
cítili j-u

↳ Tento problém, faktů vymezen, neřísobí 'neruáři',
sfr. jsa

↳ Děti, ponechány samy sobě, rostly jako plevel
na poli, sfr. jouse

Hall 80

↳ kdo by, obozrnámen s. Glaz. E. in dramatem věmci,
neozforníal, sfr. jsa

↳ literární analýza, jež vědoma si bohatství své 'laty',
sfr. jouse se k'm, že ...

Hall NR 15 B (O. Fischer)

Participialni' soustředce

nesp. se vynecháva' pomocné' sloo

↳ dospíváme k "důvědné" psychologii; Šterá,
hlásaná' již ~~Diltheyem~~, je nyní' ... >

m. byla hlásána' ... a je nyní'

Hall NR 13 233 TN

↳ [tráva] Šterá rozšlapána' fořala pojednou voneči
Bolehlavem u Byřvi rozšlapána' >

Hall NR 20 262 (Sca Kolman)

Participální konstrukce podle Frankfurt

212

„myšlenková neuvěřitelnost a věčná rozkolísanost“

< Od dětství vychovávan v duchu puritánském, to jest opsičím, vstoupil do svémovny lordie jenom proto, aby ostatnímu lordům řekl věčnou přísni slovo >

213

< Vyhna u z světlo ráje vnitřního, byl sed [Byron] >

vyprávění také z vlasti >

< Obětovaná svjmi rodiči postupně snábkem muži, šereho nemohla utovat, jomstila se [Lady O.] za to nejdnou >

„císke' skladb' cizi“

l. přechodným nebo atributem

Hall NR 15

(F. Zaordler)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Part. Konstrukce u. vedl. věty

52 < [Cardillac] od spoluobčanů požádá za vzor mravopěstnosti,
tajil v svém nitru démonickou touhu po slávě ... >
u. byl sice požádán ..., ale tajil
// ačkoliv byl požádán ..., tajil ...

3 < Co se mu [Kellerovi] zdalo, mohl posuzováno podle jeho
zážnaní 2 let 1846-8, pravě Kellerovi; jidva >
u. posuzujeme-li to

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Hall NR 15

< mlha u nich [deradentů] nemůže být majovým oparem,
nyčiz těžkou clonou přirody ... a přivedena ihned do citové
oblasti; anglickým spleenem >

u. stavu s angl. spleenem, jakmile // Edy // fratoze ?
je přivedena do citové oblasti. Hall NR 15 115 (Soldan)

Bas. + refl.

bylo se focováno resp.

Haller, Problém pozemní správy II,
30-37, 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Refl. pas. + instr. předce

< užito se dvěma poslanci fistaleš >

resp.

Haller, Problém j-ové správnosti II,

30-31 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Pasivum u. media

bylo uloženo, zbytk. u. uloženo se
stejným směrem jsou neseny úvahy, zbytk. u. nesou se

Hall NR 13 233 TN

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM